12.

Teātra svētki

27. martā visā pasaulē tiek atzīmēta Starptautiskā teātra diena, kuru 1961. gadā dibināja Starptautiskais teātra institūts (*International Theatre Institute, UNESCO*). Tā ātri vien kļuva populāra arī Latvijā.

Pirms pāris gadu desmitiem Teātra dienas svētkus Latvijā aizvadīja krāšņi un ar īpašu vērienu. 27. marts bija svētki ne tikai teatrāļiem, bet arī visiem kultūras cienītājiem.

Teātra cilvēki devās teatralizētos gājienos, kurus vēroja tūkstošiem rīdzinieku, turklāt katram teātrim tika veidots atšķirīgs vizuālais tēls un priekšnesumi. Notika dažādi koncerti un uzvedumi. Laikam ritot, gājiena tradīcija diemžēl ir zudusi, tomēr Teātra dienas gars skatuves ļaudīm joprojām ir nozīmīgs.

Tolaik centrālā pulcēšanās Teātra dienā parasti notika Vecrīgā, Doma laukumā. Tur tika uzbūvēta liela skatuve un teātra ļaudis rādīja dažādus priekšnesumus. Doma laukums vienmēr bija stāvgrūdām pilns.

Ir skaidrs, ka Teātra diena Latvijā vairs netiek atzīmēta tik vērienīgi kā kādreiz. Šim apgalvojumam piekrīt arī vecāka gadagājuma cilvēki, kuri krāšņās dienas pieredzējuši jaunībā. Tomēr arī mūsdienās par šo dienu nav aizmirsts. Teātra diena tiek atzīmēta ar tradicionālu balvu pasniegšanas ceremoniju, teātra izrādēm un koncertiem.

Teātra dienas balvu pasniegšanas ceremonija 2015

27. martā pulksten 15.00 Eduarda Smiļģa Teātra muzejā norisinājās ikgadējā Teātra dienas balvu pasniegšanas ceremonija, kāda notiek jau kopš 1986. gada, kad Eduarda Smiļģa balvu saņēma Eduards Pāvuls, Harijs Liepiņš un Artūrs Dimiters. Pasākumu vadīja Latvijas Kultūras akadēmijas profesors, Eduarda Smiļģa Teātra muzeja direktors Jānis Siliņš un LTDS (Latvijas teātru darbinieku savienības) priekšsēdētāja Daiga Šiliņa.

Lilitas Bērziņas balvu saņēma Jaunā Rīgas teātra aktrise Sandra Kļaviņa, Harija Liepiņa balvu – Liepājas teātra aktieris Egons Dombrovskis, Helēnas Tangijevas-Birznieces balvu – baleta dejas pedagoģe un vēsturniece Gunta Bāliņa, Eduarda Smiļģa balvu – režisore Indra Roga. Laureātus sveica iepriekšējo gadu balvu ieguvēji, draugi un kolēģi, un viņiem tika pasniegtas mākslinieka Māra Šustiņa veidotas goda zīmes – ordeņi.

Nacionālajā teātrī – tradicionālā „Žurka"

Latvijas Nacionālajā teātrī kā ikkatru gadu top izklaidējošs Teātra dienas uzvedums – šogad „Ž-ž-Žurka klāt!" Tā režisors ir Valdis Lūriņš. Scenārija autori – Niklāvs Nagla un Egils Zirnis, Valda Zilvera muzikālais noformējums.

Tradicionāli Teātra dienā 27. martā Nacionālajā teātrī no ziemas miega mostas Žurka. „Šogad viņa ieradīsies režisora Valda Lūriņa pavadībā, lai izpētītu, kā latviešiem allaž izdodas dzīvot un izdzīvot, grozīties un izgrozīties – gan mājās, gan politikā," stāsta teātra pārstāvji.

Uzveduma režisors Valdis Lūriņš stāsta: „Teātra dienai veltītie uzvedumi, kuru virsrakstos dažādos locījumos parādās Žurkas vārds, radās pirms daudziem gadiem – tālajā 1993. gadā. Aktieri gan par to nav nekad bijuši stāvā sajūsmā, jo kuru jubilāru gan iepriecinātu fakts, ka sava svinamā diena atzīmējama, pašaizliedzīgi strādājot? Bet... aktieru galvenais atalgojums, protams, ir skatītāju aplausi, un aplausus aktieris var izpelnīties, strādājot un pārsteidzot."

Arī Liepājā – koncerts

Liepājā notika Teātra dienas koncerts „Aktiera pirksts NR. 2703". Tas izskanēja trīs vakarus pēc kārtas – 26., 27. un 28. martā.

Koncerta programmu bija sastādījis teātra muzikālais vadītājs Normunds Kalniņš un direktors Herberts Laukšteins, izvēloties muzikālos numurus no Liepājas teātra iestudējumiem – gan no tiem, kas joprojām ir aktīvajā repertuārā, gan no tiem, kurus vairs nav iespējams noskatīties. Skatītājus gaidīja dažādi pārsteigumi un daži jau piemirsti muzikālie priekšnesumi, taču tas vēl nebija viss. Tika gatavoti arī dažādi videosižeti, kurus varēja noskatīties koncerta laikā, bet to saturu uzzināja tikai tie skatītāji, kuri apmeklēja koncertu.

Koncertā aktieri izdziedāja un izdejoja muzikālos numurus no tādām izrādēm kā „Vestsaidas stāsts", „Ceplis", „Malēnieši", „Atsaldētais", „Šikās kāzas" un daudzām citām; aktrises Agneses Jēkabsones izpildījumā bija iespējams dzirdēt abus tango, ko māksliniece bija sagatavojusi Ziemassvētku koncertam.

Koncertu vadīja aktieris Marģers Eglinskis.

(Sagatavots pēc tīmekļa materiāliem:
http://www.delfi.lv/kultura/news/theatre/nacionalaja-teatri-top-teatra-dienas-uzvedums-z-z-zurka-klat.d?id=45716146#ixzz3ZRpohwr7
www.liepajniekiem.lv)